

[Morten Lange.]

og det er denne enbenethed, som efter min opfattelse har vist sig at være særlig generende i denne planlægningsfase. Det er væsentligt på grundlag af denne debat at diskutere atomkraftværker, og det burde vi have gjort for længe siden, men det er elektricitetsværkerne, som må holde deres planer tilbage, bluffet af de lave oliepriser har man tænkt, at det gik jo nok. Der var jo ikke skæringspunkt imellem kurverne endnu, man kunne tage det roligt, man kunne vente, indtil ulykken var næsten sket. Og så har man 5—6 år frem til, at man kan få et atomkraftværk i gang, og så tror man, jeg havde nær sagt med en klædelig naivitet — den er bestemt ikke klædelig — at så kan man komme til folketinget og med et ganske kort varsel sige: venner, nu har kurverne skåret hinanden, nu skal vi altså til at bygge atomkraftværker et eller andet sted i Jylland, og om befolkningen synes, det er en god idé, det interesserer os ikke, for kurverne har skåret hinanden.

Det frygtelige ved det er, at elektricitetsværkerne har ret i, at det haster med at skaffe flere forskellige kilder til kraftforsyning end den ensidige olieforsyning, vi har i øjeblikket, men det har hastet længe, og det kan aldrig komme til at haste så meget, at befolkningen i Danmark ikke skal have tid til at diskutere, hvordan og hvorledes og hvorfor, og om vi overhovedet vil have det. Her ligger der altså et helt klart og entydigt ansvar på elektricitetsværkerne i deres planlægning, hvor de har forsinket denne debat, med konsekvenser som kan blive generende for os, men det skal ikke lykkes at sætte os i en sådan paniksituation, så at vi siger: jamen så handler vi alligevel i morgen, for vi vil ikke fryse til vinter.

Jeg er ikke i tvivl om, at denne debat skal føres. Personlig har jeg den opfattelse, at atomkraftværker meget vel kan komme i betragtning i Danmark. Der er sikkerhedsmæssige fordringer, der må opfyldes, og det er min opfattelse, at de kan opfyldes, men det er noget, som vi må grave dybt og omhyggeligt i og ikke mindst forklare folk, selv om det er forbandet besværligt at forklare folk det, for det er nogle nederdrægtigt tekniske sager, som vi skal prøve på at gøre populære. Det skal vi gøre, og jeg vil bare sige, at vi klarede i EF-debatten at gøre

nogle overordentlig besværlige økonomiske problemer nogenlunde forståelige for menneskeheden i bred forstand. Der er nogle af os, der bliver nødt til at gå på skolebænken og lære noget om fission og fusion og hvad ved jeg, så vi kan forklare folk i skikkelige og fredelige vendinger, hvad det drejer sig om. Så er det muligt, at denne debat kan føres på en forholdsvis begrænset periode, men den skal føres.

Jeg vil i denne forbindelse sige tak til handelsministeren for den redegørelse, vi har fået fra et par atomfysikere, som i hvert fald udmærker sig ved én dyd: den er forbløffende læselig. Man kan altid diskutere de enkelte påstande, og det bliver de også nok, men den er skrevet i et sprog, så mennesker kan forstå den, og det har jo professorer og den slags ikke ry for at kunne. Tak, når det lykkes.

Vi må dernæst naturligvis investere i at finde energiråstoffer frem på dansk og på grønlandsk område. Vi har som bekendt vores meget omtalte nordsøtraktater med firmaet A.P. Møller og med dertil knyttede udenlandske selskaber, og man kan diskutere kontrakternes klogskab, og man kan jo altså også med bekymring se, at der kommer ikke så meget op af hullet, men det skal ikke hindre, at vi er nødt til at fortsætte denne forskning og specielt nok på det grønlandske område, hvor mulighederne er størst. Men det er nok blevet helt tydeligt, at det er det danske samfund, det er staten, som har hovedansvaret for, hvorledes vi skal gå frem i denne forbindelse. Det er en offentlig opgave, den må helt sikkert ledes af dette folketing, og det er derfor ganske klart, at vi må have sat den forskning i gang.

Og dernæst: der må investeres i at ned-sætte forureningen ved kraftfremstillingen. Det gælder svovlforureningen, som allerede på kortere sigt er af en farlig karakter, og det gælder kultveilfeureningen, som måske globalt er ved at nærme sig et kritisk stade, hurtigere end forventet. Det er i virkeligheden et bekymrende moment ved de konventionelle kraftværker, hvor man taler om, at det er forurening, som vi kender, og man spørger sig selv nysgerrigt: kender vi nu egentlig de langsigtede virkninger af hele vores energiproduktion, specielt den, der bygger på fossilt brændsel?